דבר
עתון פועלי ארץ ישראל

מן התוכן:

ד. ב. — מדיניותה של תורכיה
כ. ביקל — כיצד חדרו חברמנים למסחר האמריקאי
ג. שדה — המלחמה בשחמט
י. סמרינסקי — לפתיחת עונת הקונצרטים
תרגשא — בטכחול על פני תל-אביב
א. ה. א. — ירושלים של ממה
י. ע. — היום
א. נמן — קריקטורה
י. פרויס — על שביתות ושבתות ושירותים סוציאליים

קמד
5586
תל-אביב, יום ה', כ' תשון תש"ד
28 בנובמבר 1943

העורך: ב. כצנלסון
דפוס „דבר" תל-אביב, אלנבי 115

ההסתדרות הוזמנה לקונגרס הפועלים העולמי

לונדון 17 (מלגרפה ל„דבר" מאת כתב המערכת). **להסתדרות נשלחה הזמנה רשמית להשתתף בקונגרס העולמי של תנועת הפועלים המקצועית, שנדחה ב-5 ביוני 1944 בלונדון, בספר-היום נצטל גם סעיף על מאמץ המלחמה, אך השאלות העיקריות העומדות לדיון בועידה הן: א) קביעת עמדה רוח הנבי כדרי חשלום הקרוב, לבעיות הבינלאומיות החקמת החריסות, ב) יוצות תנועת הפועלים המקצועית בועידת השלום ובהסתדרויות הבינלאומיות.** כגון: הועד הבינלאומי לעזרה ולהצלה („אינטרא"), „הועדת החנ"לת של האגודים הכבשים" („אמנסטי"), ועוד. סדר היום לא נקבע קביעה סופית. **הארגונים המוזמנים מתבקשים להציע** לועידה זו שומנו מאמריקה גם תפקיד דאראציה של הועדה. גם „שיגרם ראש גדרים התעשיתיים". בכלל, בכל ארץ שיש יחיד כגוף אחד יזמנו כל גוף הנר את יציג (ראפראזנטאטיבי) למדי.

מציינים כאן, כי **התעוררות של המרייד הינזונים לשתף פעולה בסידורים שלאחר המלחמה באה במאיחר. כלים שר נים — לסיוע, למזון, לפליטים ולהנהלה — כבר קיימים ואין לפועל המאירגן חלק בהם. אזני מנהיגות תנועה הפועלים אנגליה אינן כאפרכסת לצעיקים בינלאומיים, והיא צורך בלחץ הגון בקונגרס המקיים הדרישות בבאתמרים לכמות על המנהיגים החלטה ברבר כינוס רעידת עו למה.**

דבר היום

מ. ד. / הועד הפרלמנטרי הבריטי למען ארץ ישראל בחר בנשיאות חדשה **ממקום הנשי**רים ואגרוד קאוולאנ. לנשיאות **החדשה בכנסו: לורד וינסטר, הנר**שלי, קרין-ברנס, מאנדר, וסטריק לנד. ובכנסיסתם של כל אלה לתוך נשיאות הועד למען ארץ-ישראל יש משום עידוד נוסף לנו בשעות אלו.

יש משום עידוד, **קודם כל, מפני שגם הפעם מורכבה הנשיאות מבאי כוח כל המפלגות הפוליטיות. למנינו קונסרבטיבים, ליברלים ואנשי מפל**גת העבודה. **מפלגת העבודה המסיקה בשנות המלחמה להדגיש ולהטעים כמה שעמים את שמדתה החיובית לציונות ולפתרון שאלת. האומה העב**רית ושאלת ארץ ישראל ברוח הציו**נות. עכשיו תחא האמשרות לדבריהם בתוך הנשיאות לעמוד על משמר ההלכתיהם. וטוב שיהוד אתם יישמע לעתים קרחבות יותר גם קולם של נציגי הנושים הפוליטיים האחרים. את המרסלי אנו זוכרים מתוך נאו מין שנשא מעל במת הפרלמנט בשאלות ארץ-ישראל, שבהם גילה מידה רחבה של ידיעת ענינינו וזכו נות בנשיות לתרום לפתרון הצדק.**

וחשיבותו מסויימת נוחה גם לעצם הנהגה של בניסת אנשים חדשים — מדינאים ואנשי צבור — לתוך המסגרת הארגונית למען ארץ-ישראל. לפרקים יש מישהו המענין להפיץ את הרושם באילו כל הענין של התמיכה בציונות הנהר רק מפעל של יחידים ובודדים בין אנשי המדי נאות ותצבוריות האנגלית, וכי אם יתרדר האחד ויישאר מקומר ריק. ואכן לא לכל יחיד יימצא בנקל תח ליף. אנשים כמו ראנגוד וקאוולאנ אינם חונן נפרץ. הכל על דאבדין ולא משתכחין. אולם למרות הכל אינני גלמודים. אמנם קולם של ידי בינו מחריש את השאנים, הנקא עם התקרבותה של שיגת ההכרעה מתגבר גם באנגליה שטות המקוהרים, אך אין המקוהרים הללו מביעים את דעת כל אנגליה. יש גם אנגליה אחר, אנגליה וכנה. ישנה צבוריות באנגליה המכירה את מאת מצב היהודי בגולה ואת הברכה הצמוצה לאומה הלארץ במפעל הציוני אם יוד חב ומבטה. ישנה צבוריות באנגליה הזודות, שאין פתרון אחר לשאלתנו מלבד הפתרון הארצישראלי, ודידנו סאר וינדמאם דידם, הנושא את קולו ברמה למען תקמת המדינה הלאומית בארץ-ישראל, אינו היחידי באנגליה. ו„מאנצ'סטר גארדיאן" אינו עתון בודד ב„ממלכה השביעית" התחבא את תביעותינו. האם כי נסתר עוד ימי מסתן לעם ישראל? בהתאוקיות למדינה, ולא פעם נצטרך עוד להת־

מ. ד. / הכינוס הארצי של עובדי קופת חולים שנפתח היום בתל-אביב, ענין כי לא רק ל-1600 העובדים והעמקים בשירות הבריאות הרפואה של מבוד הפועלים, אלא לכלל הציבור כולו. שירות זה הוקם בידי הפועל בארץ בשחר אדגנגו, וראשון הוא לו לעורה הדדית. רעל כתפי הפועל הוא גישא עד היום כשהממשלה מתגברת לו ונוחני עבר דה מרובים ערך ומתחמקים מלמלא את חובתם כלפיו.

מידת ברכתו של שירות ובי־ערך זה בשביל ציבור הפועלים אינה תלויה רק במידת השתתפותו של הציבור בו, אלא לא פחות מזה — במידת המסירות, הדיעה והאמונות האמורה בקרב ועבדי־רפואה. עובדי קופת־חולים, על חטיבותיהם השונות והופקדו על אחת המלאכות הקשות והאחראיות ביותר שלו, מבורגה. החבר נזקק להם בשעת צרתו ורגישותו חבת אז לא רק לעזרה עצמה כי אם גם לאופן מתיחתה. על כן הוא בא לעתים אל העובדים, בשירות הרפו־אי הבריאות שלו ביחוד חביעת מאו־ער הוא רגיל לבבא אל עובדים אחר־רים העושים בשליחותה של ההס־תדרות.

עובדי קופת־חולים בכינוסם הארו־צי, בשעה שידונו בשאלותיהם כמ־קבלי עבודה, חייבים, איפוא, לעמנם ולמען הצבור לדון גם בשאלת הללו בתורת נתנים. נוחני עזרה וחברות להבריחים בצר להם. עוד שיעור ועוד תיקון, ועוד נדיבות־לב והסבר־פנים לכל דורש, אף לוואת ירים הכיתוס את תרומתו.

עובדי קופת חולים יתבעו בכינוסם פתרון לכמה משאלותיהם הכאובות. צרכיהם עוד הוזקים מסיפוק. ויכל־תר של המרסר עוד לא הבבה. ראשי בצבור הפועלים לרצות שיעמדו עבודת הרפואה והבריאות שלו יוכלו למלא את שליחותם הכבדה. והנמכה מחב־שים נוחים והוגנים. עדיו הפועל, כי־תנאי עבודתם משופרים הם מאז ומתי מיד. תנאי לשירות משופר.

ועוד שירות הבערך יכול הכינוס לשרת את שלחיו אם ימצא את הר־רך לשלב שילוב במור את עובדי קופת חולים במסגרת הארגונית הא־חידה של כלל עובדי ההסתדרות. שכן מת שיעשב — יושב לא ע"י אירוח הנתון רק בתחומי מקום עבודתו בלבד, כי אם ע"י הכלל כולו.

מחאת מועצת גבעתיים

מועצת גבעתיים ניסוחה החלטה שבא היא מצרפת את מחאתה למחאת הישוב כולו עד משמטי הנשק הדיבים, שבהם בלטה הכוונה להכתים את שם הישוב להמפעל התנדבי בארץ.

תיאורים מלאי רטט. אמונה. רצון

אולם בית הנכות „בצלאל" בירושלים היה מלא עד אפס מקום, באפיסה שקר. ראה אור ליום ד' מטעם קרן היסוד, בקשב רב נשמעו דברי אל. קפלן, הארבעת שליחים מהישובים הנחיים בדרום: דן בראון מ„הולנג" ליד באר שבע, גרשוני מבית־הגון, אלכסנדר קבר צת „רבים" בפסולוגי וש. הימוכנר מכפר־עציון. כולם מסרו דשמים ריב נים מעלייהם על הקרקע, תאורים מלאי אמונה ורצון בביר להמרות שממות מדבר. חזות יצירה חיה בתרישת תחלם תראשון. בחפירת הבאר הראשונה. דמעות נקר בעיני רבים בשאלכסנדר, דמעות בעיני רבים בדרכנו. בשל אב כוח התקה מ כל. תבורת המס־תשת במערכת ידיעינו, הנמרים לימינו בתחיתנו מתוך סערת חיי מים לקראת חוף מבטחים.

דבר מלאכת הבנין

16.11. שדה־קרב, תבאת, בעשי הרם, והשתוללות אכזרית של מאות „שטרים ברשיים, אבד בתבוסת חיילים הדדים תר. בשעה 3 אחה"צ נקרא המוכתר אל תקעיון הסעקד (ואמר לו, כי בתחנת לרב־סת אחל אחד נמצאו דימוריסרק, ולפי־כך הוא דורש שיסגיר לו 30 איש מדרי האחלים. המוכתר עגה, שהוא לא נוכח במומ הסיפרש ולא הו בטשק כל דימוגר־סרק. קחא אחראי לכך שכל האנשים שיזמנו להתיצב — יבואו! ואין צורך לקחתם עתה ובאוח. נתנת פקודה לעב־לות במת „אל הבטלנות את קבוצת האנשים שלוכזח על הדשא.

לפראה הפעלאה לסבריות מרצת מע־רה מחוזה. בנות המקום הנחילו ויגבות הנחתילו כחבים כל גבר שנפגש להם אל הישוה המגרדר. גם חולים מוטלים בהם לא רחוב. ונסחבו מן הבישות. שרטטים. השתלטו על הטלפון, על חנ־נה הכוברים, ועל ארגז הנשק שבמישותם. לא חסכו מכות בכתות ובאלות. מראשי הישבים בלתי מוויינים שנחטפו מהקום עבדתם. בדרך זו רוכנו בתוך נדר הנחל כמאה איש. הבעורים ניסו כפעם בפעם לסרוץ אל הנחל, ונתיעו אחור. כמה, בשרות מבני המקום לא הכוכבו אל. הישמת המנהל ורכבו לתוך על הדר שא. שתי הנסרות ביקשו לסרוץ ולחלת חמכר, ולא עלתה בידם.

הקצין המפקד דרש „המוכתר שיעזור לו בחיר האנשים, המוכתר הסיב: יגלו מה מטרת החיפוש ויבטח שיעשתו בדר־רך נאמנות — ותנתן העזרה.

הובא שולחן על מתנה המחגר לידיר יעבר בלם ושותר אנגלי בחבר עברית. מתחילה בחתר. ליד שולחן עני הישיבו קצין פולני ושני סמלים פולנים. הם נדרשו להכיר אם יש בין הבעצרים עדיי קים שנמצא הפלוני. בשתיחת פרטיות עם הברים הכינו את בצרם על שמשכו אלתם לחיקרים זה, שהיה לחם לזרא.

הזהיר ערך כשבתיים. בה בשעה פע־לו קבוצות שחברים במתנה לבקש אלה־רי נשק. המחשבים שמטר בסיבת הכבוצה, הבבר את מתנה הבבחה. עקרו רצמות, ערקר קרוון בחדר האוכל, חמרי בארמה הרחמשר גם במכשיר מגנטו.

לא נמצא דבר.

כשהגברים חיל לזרוים. עמדו בנות המקום בתנועות אקסיבות לבלשים שהתנהגו באכזריות ובנפש. בכהמטרים חתחילו מפרקים קרוות בחדר האוכל. השר תמשו הבחרות בכל תבא לידן. הרשו פשם את השוטרים.

בשעה 2 אחר הצהרים נשמעו צעקות מבית הילדים. נודע ששוטרות ושוטרים הוכו מטפלות לגיני הילדים. בעקות הילדים הגיעו אל הבלאים במתנה. הנלי למאמץ נראש לסרוץ את המחגר, אולם נחדעו אחור על ידי הכחיה הערבים של המשטרה.

המצור על המשק היה מלא. לא ניתן לאכוס או לצאת. גם מתוך המצור לא הורשתה כל תנועה. במאמצת העובדת בשכבל הצבא נשרף הלחם לנתקלקל הב־עתה על נפשה בפני מעשי מראות מטעם הרשות. אותה רשות אשר במשך שנים לא יראה לשמור את את מטעות של רמת־הכובש מעקרה ולא ידעה להגן על בניה לבמתיה מרצח מאמרב, ממרק־שים מדרך, מפצצות. כאל עכשיו ללמד את רמת־הכיבש, בכמות ובאלות ובי־ריות, שאינה רשאית להתבונן ולעמוד על נפשה. ואותם משטרת אשר גילתה את אזלתיידה בפני מרצחים, באה לנ־לות את חוזק ידה כנגד אנשי בנין ירשלים. כמבא מבשים. בחמת ועם, בגמות וברשעות. באן אל ישבב קטן, החשוד על עבירה חמורה: שמא יש אתו נשק המשטר עת צוה. נשק איבר אין לו. תפקיד אלא אחד, למנוע שמילת רמי נקיים. האם הצליחה ממשלת הארץ לפרק את הנשק מכל השדדים והחמס־נים, מכל המרעים לסרכני הנאצים? בלום אין סכנה צפוה לארץ, אלא מן הנשק המשרער שברמת־הכובש?

הכין מהשמש משטרת ארץ ישראל נשק?

לא אצל המעדים להיות. לשחוד ולרי צות. לא בסרכני הכנופיות. כי אם אצל אלה. אשר עליהם מתנפלים, עליהם ער רוכת הנשרות ציד.

ראומתי?

בשעה שישובים לרמת הכובש התנד־כו ונתנו אלפים מבניהם ומבנותיהם להגנת הארץ.

בשעה שהלקר רחקו ממשפחותיהם והלבו לכבר למען תת הלקם במלחמת האוים, אותה שעה גזמלת להם ממשלת הארץ לחנוק ושרכת ציד על ישובים, על בשיהם וילדיהם.

מהו הצורך המלבחי העליון אשר הבא את הציד הזה? שמא הוא דרוש למאמץ המלחמה? שמא הוא דרוש לבטחון בני־הברית? שמא הוא עשוי להר־בות שלום בארץ, ולכבוש את לבבות של כפריני חשלום?

לא ולא. זה אינו דרוש אלא לצורדי העם הלבנוני, ולשלישים אשר מדיניותם מסגירה את העם הלבנוני בידי מבקשי רעתו. לשם כך יש צורך לחשמיע בפני העולם את התנגדות הלבנונים. לשם כך יש צורך בתפצת עוילות, בתעמלת לחש. כ„מש־פטים". הללו לא די להם בקובלנות „סטרומה", במשני מאריציוס, בצאצני קפרסין, במאסרי מגינים, ובמדיניות עליה, אשר הסגירה רבבות יהודים לחוצות הנאצים.

, ציד זה, כמו המשפטים שקדמו לו, אינו מכוון להשכין שלום בארץ, ולכי בול ידי מרצחים, כי אם להעליל עליה, לערער נאמנות של אנשי שלום, לחסיח ולגרות אנשי זחון, לעודד מתקיפים, ולהנגע הנגה מתקפים.

ציד זה אינו אלא מעשה איבה גלוי כלפי העם הלבנוני.

משרד הפרסום

שוחררו נארודיציי וצ'רנוביל

קרבות ברחובות רצ'צה. — מערכה עזה באזור ז'יטומיר-פאסטוב

מוסקבה, 17 (ר). **הודעת היום אומרת: באזור קורסטאן כבש צבאנו את נארודיציי, מרכז נפה ממחוז ז'יטומיר, ולמעלה מ-30 ישובים אחרים, במרכז הנ־חר פריפאט נכבשה צ'ארנוביל, מרכז נפה ממחוז קיוב, ומרכזים אחרים, ביניהם בומרוטיר, קולו־מאן וקרוזלי-גורה. באזור ראצ'יצה כבש צבאנו כמה עמורות מבוצ־רות חיטה, והקוה נמשך בפרב־ים המערביים של ראצ'יצה חעיר.**

מעבון לדמאל לתם אצאנו לבנות המורחית של מנהר סה' ושיפר את עמדותיו. בגזרות האחרות של החזית מתקדמים במהירות אל פרבדי חעיר, המרוצשת קשה מתותים.

חילות גוראל ואמונין עברו את ל'ור ביצ'ר, 10 ק"מ מדרום, ועלים עתה בר־רך ישרה אל קורוסטאן.

פון מאנשטיין הציל 150 אלף חיילים ומאות מאנקים נגר חמ־רין שנעץ הצבא האדום בזיטו־מיר-פאסטוב, במאמץ נואש לע־צור את מסע ואנוטין.

המערכה נטושה בחיקף עצום. בכיוון קורסטושאב פינו ז'ור־טים ישובים אחרים בלחץ האויב.

מוסקבה, 17 (ר). מאיר הנדלר מדיע: **ידיעות מן חחזית מלח־מתקדמים במהירות אל פרבדי חעיר, המרוצשת קשה מתותים.**

חילות גוראל ואמונין עברו את ל'ור ביצ'ר, 10 ק"מ מדרום, ועלים עתה בר־רך ישרה אל קורוסטאן.

פון מאנשטיין הציל 150 אלף חיילים ומאות מאנקים נגר חמ־רין שנעץ הצבא האדום בזיטו־מיר-פאסטוב, במאמץ נואש לע־צור את מסע ואנוטין.

המערכה נטושה בחיקף עצום. בכיוון קורסטושאב פינו ז'ור־טים ישובים אחרים בלחץ האויב.

מוסקבה, 17 (ר). **מאיר הנדלר מדיע: ידיעות מן חחזית מלח־מתקדמים במהירות אל פרבדי חעיר, המרוצשת קשה מתותים.**

חילות גוראל ואמונין עברו את ל'ור ביצ'ר, 10 ק"מ מדרום, ועלים עתה בר־רך ישרה אל קורוסטאן.

פון מאנשטיין הציל 150 אלף חיילים ומאות מאנקים נגר חמ־רין שנעץ הצבא האדום בזיטו־מיר-פאסטוב, במאמץ נואש לע־צור את מסע ואנוטין.

המערכה נטושה בחיקף עצום. בכיוון קורסטושאב פינו ז'ור־טים ישובים אחרים בלחץ האויב.

מוסקבה, 17 (ר). **הודעת היום אומרת: באזור קורסטאן כבש צבאנו את נארודיציי, מרכז נפה ממחוז ז'יטומיר, ולמעלה מ-30 ישובים אחרים, במרכז הנ־חר פריפאט נכבשה צ'ארנוביל, מרכז נפה ממחוז קיוב, ומרכזים אחרים, ביניהם בומרוטיר, קולו־מאן וקרוזלי-גורה. באזור ראצ'יצה כבש צבאנו כמה עמורות מבוצ־רות חיטה, והקוה נמשך בפרב־ים המערביים של ראצ'יצה חעיר.**

קאטרו מתקדם במאמציו לחיסול המשבר בלבנון

בירות חוזרת לחייה הרגילים

קאהיר 1 (יוניוואד פראס). **כוחות רים כי בגראל קאטרו, המחוזות כוח מטעם ועד השחרור הלאומי, עזשה חיל במאמציו לחסל את משבר הלבנון. לפי ידיעות מהימנות מבירות, נמשכת שביתת נשק מוחלטת. לאחר שהיו הרוגים ופצועים בחמשת הימים הראשונים של המהומות, ידוע, כי שוהגים לבנונים מרבים אם שחרור הנשיא. ראש הממשלה ועמקנים האח־רים שנעצרו על ידי הצרפתים לאת המחתרת לחפקידיהם.**

קאהיר, 17 (ר). גנראל קאטרו ביקר הבוקר אצל הנציב הבריטי בבירות, גנרל ספירס. מוסרים, כי „ממשלת הצל" נת־נה הוראות לסקידים לא לשתף פעולה עם הממשלה שהוקמה על ידי הצרפתים בראשותו של אמיל אידה.

הלילה שרר שקט בבירות, אך תש־ביתות נמשכות.

בירות, 17 (ר). בירות חרדה לאם אל תיות הרגילים. הנזיות (חוץ ממכולת) החלו נפתחות וגם כמה מהעונים בש־פה הערבית החליטו לחזיש מחר את הופעתם.

בשכונת המוסלמית בבירות „באסטה" הוכרז עוצר יומי. כמעט בכעם נערמות בבירות הפגנות שקטות בלי התערבות המשטרה. היתה הפגנת נשיתם של צירי הפרלמנט הלבנוני.

פטרל אלעמאל, ראש הפאלנגות הלב־נוניות (נוצריות), נאסר.

„אלמצרי", המצמה את הוראות בל־בנון, מודיע עוד על נסיון אחד להתנקש בחיי אמיל אידה.

מחאת גבעתים

ב. ד. / הכינוס הארצי של עובדי קופת חולים

מ. ד. / הועד הפרלמנטרי הבריטי למען ארץ ישראל

בקאהיר-סניף הועד לעזרה ולהצלה של הברית

הועד המאוחד לעזרה והצלה של הברית, אוכרא, אשר כראשו עומד הרבנו האחמאן, יקים בק־ר דוב סניף מיוחד של ועד זה

חיסול הגטו האחרון בפולין

„מאקדרי" מודיע, כי באיסטנבול נת־קבל דו"ח מפורט על חיסול הגטו האר־רון בפולין — הגטו בבו־כ־ר כ־ר־ה בקיצוניות המערבית. זה קרה

בקאהיר אשר יסבר בעניני העז־רה בארצות הסמוכות, סבורים, גם שבא כח יהדות ארץ ישראל ישתתף בועד זה.

בראשית ספטמבר, 1943, לפי חיסול הון שם ב-8000 איש. סבורים, שהם הרבלו לאושוויצים, למחנה השמדת.

ד"ר יעקב ויגודסקי

„הסתדרות עולי זילנה" מודיעה **על מותו של העסקן רב-הפעלים חישיש ד"ר יעקב ויגודסקי, בבית חאסורים במוסקבה.**

אחד מעסקני זילנה המפורסמים, מרא־שני הצעירים בגלל זה, ציר לסיים הפר־לני. בעסקן צבורי ומעגנו נתלה כאי־שיות תקיפה ראתה יהדות פטירה. לא גרתע בכל עיבוד המשכל בדרך להשגת מטרתו. כשעקרו הבולשים בשנת 1917 על ידי ולנה לחיישש לעבודה כפיה.

יהודים מצטיינים בחילות-התעופה

ניו יורק, (סט"א). 6 אותות־הצ־טיינות בחחום הנוגע לסייר־המטמן הי־הודי קפטן אוסקר קרבס, בן 24 (המ־שרת בחיל התעופה האמריקאי המעולה שרת בחיל התעופה האמריקאי המעולה באירופה) על מעשי גבורה נרגזים נגד האויב. בחחת המבצעות של גרמניה נגר צע וחזר שבע לחפקידיו.

גם הוחוהן היהודי סרבינס מארזונ מיצילי, בן 22, מפיליאדלפיה קיבל מדליית

נגד עמדת אייזיקס

מאלבורן, 17 (סט"א). **התקפתו** של סאר אייזיקס נדחתה בשלמה הנקוי בספת המונים גדולה. נאמים יקרים זלא יהודים ידעי שם, צירים, מלוי דת, לאנגיגי מעלים יצאו נגד מעגוחיר של סאר אייזיק. בספה נח־קבלה הלטת מחאה על הפוליטיקה באי־ר"ישראל. **הממשלה האוסטרלית מחב־**

מר מורטון נפצע

מר ג. מ. מורטון, סגן מפקח־המשטרה, נפצע ביום ג' בערב בידי, כשנורתה ירה אחת מפחרים לצד המסרנית, שבה חנר לירושלים מישכם.

משפטי נשק

„עבר אלהאדי עבדאללה, שתחזיק אק־דח ר"21 כדורים, ניתון למאסר שנתים ע"י בתי"ד הצבאי בירושלים אתמול.

מחמוד שייך שהא שתחזיק אקדח טעון 5 כדורים ניתן למאסר 3 שנים.

סמינר חקלאי

המרכז החקלאי בחר ועדה שתעבוד, בשיתוף באיגוד הארגונים המקצועיים, תכנית להקמת מוסד להשכלה חקלאית ללימוד ולהדרכה. ישותפו מוסדות שו־נים: האוניברסיטה, חחנת לסיונות, החב־ר ניתן העברי, מקוה ישראל, בית ספר כדו־רי. המוסד יכיל חדרי לימוד, שיכון, מעון לספרית חקלאית, מטבח וחדרי אר־כל ושמשה גם בית לארגונים המקצועיים.

יהודים מצטיינים בחילות-התעופה

ניו יורק, (סט"א). 6 אותות־הצ־טיינות בחחום הנוגע לסייר־המטמן הי־הודי קפטן אוסקר קרבס, בן 24 (המ־שרת בחיל התעופה האמריקאי המעולה באירופה) על מעשי גבורה נרגזים נגד האויב. בחחת המבצעות של גרמניה נגר צע וחזר שבע לחפקידיו.

גם הוחוהן היהודי סרבינס מארזונ מיצילי, בן 22, מפיליאדלפיה קיבל מדליית

נגד עמדת אייזיקס

מאלבורן, 17 (סט"א). **התקפתו** של סאר אייזיקס נדחתה בשלמה הנקוי בספת המונים גדולה. נאמים יקרים זלא יהודים ידעי שם, צירים, מלוי דת, לאנגיגי מעלים יצאו נגד מעגוחיר של סאר אייזיק. בספה נח־קבלה הלטת מחאה על הפוליטיקה באי־ר"ישראל. **הממשלה האוסטרלית מחב־**

צבא הברית באיטליה חזר וכבש

יוגיוואד פראס מודיע: **צבא אר־עות הברית בנגב בחזרה חלק מחשבתו, בחפסיק עקב התקפת־הנגד של הגרמנים** על דאר קרוניה. מצפון לאנגאפורי, על אף מזג־האויר הרע המשיכו כוחות

פארטיזאנים בצפון איטליה

ציריך 17 (ר). כאיטליה הצפו־נית נמשכים קרבות עזים בין פארטיזאנים והצבא הגרמני. אך אחד הקרבות הוקשו הפארטיזאנים ע"י חטיבת חזקות של הגרמנים, אשר הדר־כו על ידי פאשיסטים. ביום ב' בבוקר

לרוס נכנעה

קאהיר 17 (יוניוואד פראס). **חיילים ביריחים ואוזבקיים באי מנים יתבעדו עתה מלאדום על באמנה. המרוחקת כ-60 ק"מ צפונה** ומזא האחרון משלחות איי ים האמריאו שנתפסו על ידי צבאות הברית אחר מניי עה איטליה.

ידיעה לארוס, אם כי שיעור שתבוא הקדימה מבאי שעיבו מחאים בריטיים.

יפאן מודיע על טיבוע אניות של הברית

לונדון, 17 (ר). הסכנות הפאנים פרסמה ברוב הבלטה את הודעת המטה הקיסרי כי אוירונים יפאנים טיבעו עם שחר נושאת אוירונים גדולה. שהי גיש את אוירונים בינונית. 3 אניות סיור ועוד אניות טלחמה גדולה מדרום לוגנר

אזהרה לצרפת

לונדון 17 (ר). דובר הברית שידר הערב אזהרה את העם הוי־שב בצרפת ומנה 36 מקומות

למלחמה במגפות בשטחים שנכבשו

אטלאנטיק סיטי 17 (ר). ראש שירות הבריאות האמריקאי תומס פארנו נישא לנידחת המגיפה הגדולה בדברי חי־מים שתעלת באירופה. לאחר המלחמה. הוא אמר שיש בדעת מוסד העזרה לה־

אבידות אמריקה ורוסיה

ניו יורק 16. — בשעת ביקורו של קודל הול במוסקוה אמר לו קטלין, כי כל האבידות של האמריקאים בכל המלחמה אינן עולות על האבידות שהרוסים מסב־רים עליהן בכל יום. מרת רוזוולט מסרה על כך בנאומה האחרון. בורוע, אבדו לארה"ב מראשית המל־חמה 24 אלף בהרוגים, 35 אלף בפצועים, 32 אלף נעדרים ו-28 אלף שבויים.

עקיר אמריקאי גביה מכקר ממדרה

אנקארה, 16 (יוניוואד פראס). סגן מנהל מחלקת המדרה החיצון במי־ניסטריון החוץ האמריקאי בא לכאן אמש מטהראן והוא עומד לצאת לבירות ומשם לירושלים וקאהיר.

בקאהיר-סניף הועד לעזרה ולהצלה של הברית

מקאהיר אשר יטפל בעניני העז־רה בארצות הסמוכות, סבורים, גם שבא כח יהדות ארץ ישראל ישתתף בועד זה.

חיסול הגטו האחרון בפולין

בראשית ספטמבר, 1943, לפי החיסול הון שם ב-8000 איש. סבורים, שהם הרבלו לאושוויצים, למחנה השמדת.

ד"ר יעקב ויגודסקי

„הסתדרות עולי זילנה" מודיעה **על מותו של העסקן רב-הפעלים חישיש ד"ר יעקב ויגודסקי, בבית חאסורים במוסקבה.**

אחד מעסקני זילנה המפורסמים, מרא־שני הצעירים בגלל זה, ציר לסיים הפר־לני. בעסקן צבורי ומעגנו נתלה כאי־שיות תקיפה ראתה יהדות פטירה. לא גרתע בכל עיבוד המשכל בדרך להשגת מטרתו. כשעקרו הבולשים בשנת 1917 על ידי ולנה לחיישש לעבודה כפיה.

יהודים מצטיינים בחילות-התעופה

ניו יורק, (סט"א). 6 אותות־הצ־טיינות בחחום הנוגע לסייר־המטמן הי־הודי קפטן אוסקר קרבס, בן 24 (המ־שרת בחיל התעופה האמריקאי המעולה באירופה) על מעשי גבורה נרגזים נגד האויב. בחחת המבצעות של גרמניה נגר צע וחזר שבע לחפקידיו.

גם הוחוהן היהודי סרבינס מארזונ מיצילי, בן 22, מפיליאדלפיה קיבל מדליית

נגד עמדת אייזיקס

מאלבורן, 17 (סט"א). **התקפתו** של סאר אייזיקס נדחתה בשלמה הנקוי בספת המונים גדולה. נאמים יקרים זלא יהודים ידעי שם, צירים, מלוי דת, לאנגיגי מעלים יצאו נגד מעגוחיר של סאר אייזיק. בספה נח־קבלה הלטת מחאה על הפוליטיקה באי־ר"ישראל. **הממשלה האוסטרלית מחב־**

מר מורטון נפצע

מר ג. מ. מורטון, סגן מפקח־המשטרה, נפצע ביום ג' בערב בידי, כשנורתה ירה אחת מפחרים לצד המסרנית, שבה חנר לירושלים מישכם.

משפטי נשק

„עבר אלהאדי עבדאללה, שתחזיק אק־דח ר"21 כדורים, ניתון למאסר שנתים ע"י בתי"ד הצבאי בירושלים אתמול.

מחמוד שייך שהא שתחזיק אקדח טעון 5 כדורים ניתן למאסר 3 שנים.

סמינר חקלאי

המרכז החקלאי בחר ועדה שתעבוד, בשיתוף באיגוד הארגונים המקצועיים, תכנית להקמת מוסד להשכלה חקלאית ללימוד ולהדרכה. ישותפו מוסדות שו־נים: האוניברסיטה, חחנת לסיונות, החב־ר ניתן העברי, מקוה ישראל, בית ספר כדו־רי. המוסד יכיל חדרי לימוד, שיכון, מעון לספרית חקלאית, מטבח וחדרי אר־כל ושמשה גם בית לארגונים המקצועיים.

שביתות-אמדה בסוריה

בירות 17 (ר). בדמשק, חלב, חמס וחמה נערכה שביתת אמדה ללבנון. מפר שלת סוריה שלחה מחאה בענין הלבנון לאנגליה וצאלאיוקר.

מהאות עיראק

„אל-ראיאם" מודיע, כי יפר שאמר אל־ואדי, הקונסול העיראקי בירושלים, קי בל הודעה מבגדאד לעסוק בבירות ולהגיש מחאה בשם הערבי לשלטונות על מאסרי נשיא הרפובליקה וחברי הממשלה הלבנונית.

בעתוני אנגליה

לונדון 17 (ר). „דיילי טלגרף" כותב היום, כי המחאות בלבנון עשויות לעורר את העולם הערבי המאוחד נגד מדיניות הברית. האם כבנה מל תמנע, הוי זה בגלל הוותרנות הבריטית והאמריקאים, „טיימס" הטבע הלם לעורר את ראי שי המדינה שעשויה להתנדרם אל הרוגי תיקם. „עתון דן ממצבו מעדון של הנ־ציג הצרפתי הלאומי וקובע, כי אינטרסים בטאים ומרגיים השבים לברשים חוו־ורת ומעקם בלבנון, יתרי ידע, מה יש לעשות לשם כך.

עתוני ניו-יורק בדרך כלל מגי־נים את מעמדת חברתם בלבנון.

הל בהודו

ניו דהלי 17 (ר). בעתון „הליגה הטוטלמית ומקשר מאמר ראשי לשבר מחאת כי הצבא האדום ערך מבריחה, בין אדון ומאגר מאנגרגלר. מינוסטר הוחרץ מסר הודעה על מדיניות הממשלה בסמגרת חוזת הידידות והברית עם בריטניה. הא־פה אישרה פה אחד את עמדת המס־שלה.

ועידת הואפך מודה לנחאס פחה

קאהיר 17 (ר). מיוסמר הבטסים המצרי אמין עוסמאן פחה הסרן בישר בת הנציגה של ועידת „אפד" על הכ־ונה של 5 שנים: „בהצהרי הבריטן קבל עם, משם „הואפד", כי להכנית החשבל רית יינתן דין קדימה. יחד על כן, יש בהעתקו לעשות את מצרים מרכז הת־ עיפה החשוב ביותר במזרח התי־כון. ממשלת מצרים תקדם בברכה נכ־ סמיוק רב כל חוץ זר, שיתכנון להגבי־ר ולחזק את עמדת מצרים בתוך הארץ.

„לאטויה חובעת עצמאות מלאה"

ראשינגטון 17 (חבייוסאד פראס). ציר לאטוית אלפרד הלמאנים הבריח, כי הפרלמנט הלאטי ההכרח להצביע בעוד זיד את המצב לירשנו. לפי שהרכר בחוי־ה הברית הם מוסקה לירשנו.

„ביקשנו מהסוכאמים לחתר־ חמשמרו לחריות המוראמיה" כשהולה הרוסים פלשו ללאטוית בשנת 140 לאטוית הרגעה עצאות מלאה לאחר המלחמה. הוא הזכיר, כי ארצות הב־ריה לא הכירו מעולם בסיפוח זה שנעשה בכוח הזכיר. „ביקשנו מהסוכאמים לחתר־ זיד את המצב לירשנו. לפי שהרכר בחוי־ה הברית הם מוסקה לירשנו.

שביתות-אמדה בסוריה

בירות 17 (ר). בדמשק, חלב, חמס וחמה נערכה שביתת אמדה ללבנון. מפר שלת סוריה שלחה מחאה בענין הלבנון לאנגליה וצאלאיוקר.

מהאות עיראק

„אל-ראיאם" מודיע, כי יפר שאמר אל־ואדי, הקונסול העיראקי בירושלים, קי בל הודעה מבגדאד לעסוק בבירות ולהגיש מחאה בשם הערבי לשלטונות על מאסרי נשיא הרפובליקה וחברי הממשלה הלבנונית.

בעתוני אנגליה

לונדון 17 (ר). „דיילי טלגרף" כותב היום, כי המחאות בלבנון עשויות לעורר את העולם הערבי המאוחד נגד מדיניות הברית. האם כבנה מל תמנע, הוי זה בגלל הוותרנות הבריטית והאמריקאים, „טיימס" הטבע הלם לעורר את ראי שי המדינה שעשויה להתנדרם אל הרוגי תיקם. „עתון דן ממצבו מעדון של הנ־ציג הצרפתי הלאומי וקובע, כי אינטרסים בטאים ומרגיים השבים לברשים חוו־ורת ומעקם בלבנון, יתרי ידע, מה יש לעשות לשם כך.

עתוני ניו-יורק בדרך כלל מגי־נים את מעמדת חברתם בלבנון.

הל בהודו

ניו דהלי 17 (ר). בעתון „הליגה הטוטלמית ומקשר מאמר ראשי לשבר מחאת כי הצבא האדום ערך מבריחה, בין אדון ומאגר מאנגרגלר. מינוסטר הוחרץ מסר הודעה על מדיניות הממשלה בסמגרת חוזת הידידות והברית עם בריטניה. הא־פה אישרה פה אחד את עמדת המס־שלה.

ועידת הואפך מודה לנחאס פחה

קאהיר 17 (ר). מיוסמר הבטסים המצ

מדיניותה של תורכיה

על מדיניותה של תורכיה בשנים האחרונות אפשר לאמרו: זר לא יבין זאת. אין ספק, כי מתוך שאיפה עקשנית בדרישה „להישאר ממלכתה, ויהי מה!", השתבכו המדיניות התורכים והסתבכה המדיניות התורבנית. בקיפאון־הברזל של מינוסטרוויך הנוון באנקארה שכורים ארבעה טפסים של מוסמכים מדיניים חשובים, הסותרים זה את זה במידה רבה: א) כריתת ידידות עם ס״ס״ר, משעת 1925; ב) הצטרפות בדיבורים תורכית משותפת על עזרה הדדית במקרה מלחמה באחד ים התיכון, מ־12 במאי 1939; ג) כריתת עזרה הדדית עם אנגליה ועם צרפת, מ־19 באוקטובר 1939; ד) חוזה תורכיה עם גרמניה מ־18 ביוני 1941. ממש־לת אנקארה לא ביטלה שום חוזה מאלה אלה, כולם כאילו בשדים בעיניה ומלאי־תוקף, כי אקבעתם יחד אינשרו לה לעמוד „מנגד לכל חמה", גם כשהו התקרבה מאד־מאד אל גבולותיה. נשוא הדבריה, עצמת ארונו, הודה ואמר בגאימה מ־17 במארס 1942 באומרו: „אין זה דבר כל לחגשים מדיניות מדיניות חלוחמות ביניהן".

*

והחוזה, שנשתכח מלבם של ראשי תורכיה יותר מכל יתר התעודות שעליהן חתמו, היא בריתם־הידידות עם רוסיה. אם נסקור את יחסי תורכיה ורוסיה עד פרוץ מלחמת העולם השניה נמצא אולי גם את פשר הדבר.

שתי המדינות, רוסיה של לאנין־סטאלין ותורכיה של קמאל־אתאתורק הושיטו יד זו לזו ב־1921, כי שתיהן היו עשוקות אז בכיסום משברן חמ־ר, ובהסתמת גבולות ארצותיהן מפני צר ואויב, בהנחה יסודות לפר־תוה הבלכלה מחבות הצבאי. לשתיהן היה מתנגד משותף: מערב־אירופה האפיטליסטי. ממילא קבעו תור־כיה ורוסיה שהודיעה־עולה: כיצחק, ושתיהן ישבו הזהירותיות עם גר־מניה כאחרונה אם פרס ואפגאן שכנותיהן באסיה. תורכיה לא הששה אז מפני התקפה רוסית־גר־מנית, בעלת־ברירתה של תורכיה במלחמה־העולם הראשונה, מילאה אז תפקיד של „משקל־נגד" במדי־נות הבלגאומיה, והמדינאים התורבים ידעו, כי בהשגיחם על גרמניה ועל רוסיה יוכלו להחזיר לעצמם חלק מהגדולה שהוטלה מהם עלידי אנגליה וצרפת.

שעה של ברירה קשה היתה לתור־כיה אחרי עלות הנמלר לידי הון בגרמניה והתחזקות המשטר הפא־שיסטי באיטליה. הלמה לכת עם רוסיה השאפת לשלום והמתרחקת מגרמניה הנוקפנית, או לחדרב בגרמניה, בעלת־ברירתה ומשעבדתה מאז, והתחזק מרוסיה? אולם אחרי היסוסים ופכהה תורכיה, יחד עם רוסיה, את פניה אל בריטניה האל צרפת. ההכרעה היתה לטובת תורכיה. לפני פרוץ מלחמת העולם השניה הספיקה תורכיה לחשוב כמה הישגים מדיניים וכלכליים השובים. הוחזרה לה הרבגונות על המצרים, הופה אליה חבל אלכסנדרטה, הודלו קשריה הסדיניים והכלכליים עם מרבה מדינות, שהחלו להתיחס אליה בכבוד ובחשומת־לב (ברי־טניה, צרפת, רוסיה, גרמניה, איר־טליה, „הכסמה הבאלקנית", בולגאר־יה, „ברית המזרח", שכה היתה תורכיה הכנור הראשי).

לפתע הל משבר באירופה, ואנ־קרה תוצאתה שוב בפני ברירה קשה. המשא־ומתן על ברית מסס״ר בדיטאנה נכשל (בקיץ 1939) הוזה סס״ר־גרמניה. מבוכה השתררה בקרב המדינאים התורכים. ליצד אחד, חוז־כיהה אז סס״ר הגדולה החזקה, שאין היא נותנת אמון במעצמות המעוד וכדי לשמור על שלומה ונכו־לותיה עשתה הזוה עם גרמניה. משמע, שגם תורכיה צריכה לחיזתר מפני התקשרות עם בריטניה ועם צרפת העלולה לגרוף אותה לתוך מערבולת מלחמה באחד ים התיכון, ב־12 במאי 1939; ג) כריתת עזרה הדדית עם אנגליה ועם צרפת, מ־19 באוקטובר 1939; ד). חוזה תורכיה עם גרמניה מ־18 ביוני 1941. ממש־לת אנקארה לא ביטלה שום חוזה מאלה אלה, כולם כאילו בשדים בעיניה ומלאי־תוקף, כי אקבעתם יחד אינשרו לה לעמוד „מנגד לכל חמה", גם כשהו התקרבה מאד־מאד אל גבולותיה. נשוא הדבריה, עצמת ארונו, הודה ואמר בגאימה מ־17 במארס 1942 באומרו: „אין זה דבר כל לחגשים מדיניות מדיניות חלוחמות".

המדינאים הנאצים שקדו לסכסך את רוסיה בתורכיה וללכדו את הר־ששות והתשרות הדדיים. עלידי כך שאפו להחליש את עמידת רוסיה כלפי גרמניה, להרעיל את בארות המדיניות, לדכוא עוד מתנגד לבריו־טניה ולצרפת, לחקטין את מתי־ההתנגדות לתחידות הפאשיסטים במדרם התיכון־הקרוב. מה עשתה תורכיה? קודם כל, ויצבה את יחי־סיה אל המעצמות שנמצאו אז במר־אב ובמלחמה. מצד אחר, היה נראה להתרבות, כי רוסיה עשתה חוז־זת עם גרמניה לא לזמן־רמה ולא מתוך כוונת לדחות כבל האפשר את טורפי־ההתנגשות ביניהן, אלא חוזה על חלוטה. אירופה לאדרי־יומים. התפשטות רוסית על ידי סיפוח ארי־צות ושטחים (פולין, ליטא, לאטביה, אסתונית, פינלאנד, בסאראביה ובוקובינה) הפחידה את שליטי אר־קאיה ועוררה בהם חשד ושנ־ינשאן, שמוסקבה תשתבב ידיה גם אל הדר־דאנלים, משאר־נפשם של הרוסים מדאיגה.

המדינאים הנאציים שקדו לסכסך את רוסיה בתורכיה וללכדו את הר־ששות והתשרות הדדיים. עלידי כך שאפו להחליש את עמידת רוסיה כלפי גרמניה, להרעיל את בארות המדיניות, לדכוא עוד מתנגד לבריו־טניה ולצרפת, לחקטין את מתי־ההתנגדות לתחידות הפאשיסטים במדרם התיכון־הקרוב. מה עשתה תורכיה? קודם כל, ויצבה את יחי־סיה אל המעצמות שנמצאו אז במר־אב ובמלחמה. מצד אחר, היה נראה להתרבות, כי רוסיה עשתה חוז־זת עם גרמניה לא לזמן־רמה ולא מתוך כוונת לדחות כבל האפשר את טורפי־ההתנגשות ביניהן, אלא חוזה על חלוטה. אירופה לאדרי־יומים. התפשטות רוסית על ידי סיפוח ארי־צות ושטחים (פולין, ליטא, לאטביה, אסתונית, פינלאנד, בסאראביה ובוקובינה) הפחידה את שליטי אר־קאיה ועוררה בהם חשד ושנ־ינשאן, שמוסקבה תשתבב ידיה גם אל הדר־דאנלים. משאר־נפשם של הרוסים מדאיגה.

הדיפלומטיה הנאצית הצליחה לחדל את רוסיה בתורכיה ולהכות את הר־ששות והתשרות הדדיים. עלידי כך שאפו לחלו

מכתבי חברים

לפרשת „ילדי טהרן"

לא מעטן חגיגה לארץ שיירה קטנה של ילדים מטאהראן. יעדה מטעם הסוכנות היהודית בחנה ובדקה את הבאים. הנציג היחיד מטעם הצבור היהודי בארץ שונה בישיבות הועדה היה בארבה אגודת ישראל. בדיקת בזק שבעה ללא ערעור את התלוקה דלשמן: 66 ילדים מדמים להחזרה; 28 לאגודת ישראל; 6 (קרי במפורש: ששה!) להתישבות העובדת; 8 הלכו לקיבוציהם בארץ.

לתתישבות העובדת ישנם אילו עכשיו כאן בארץ, גם קצת כח; יש לה גם כתבות בחוץ לארץ, אבל מלגדמות לא חוראו לשום אחדם על הקרנות. לא חיברן — על כן לא הית צודק להרכיב זעדות חקירה אלעדיך פנישות של עתונאים להסברת הדבר. יתר על כן: איש לא ידע בלל על הנעשה. גם לאחר המעשה לא מורסם שום קומוניקט רשמי ואנו נזונים משמועות מובי הדות, שהגישו בכל זאת לצבור.

כיצד קרה כך המעם—איני יודע. אבל מחבר היה לעכבהנו: החקירה האובייקטיבית קבעה שיחדות פולין היתה מורכבת על לפחות המלחמה כך וכך אחוזים מהמבריחי ואגודת ישראל היו גם קצת יוצאי דופן אפילו מים כשעור על ששה לאמאה בערך. איני לכנות את המעשה המה: פחיסה, או מפגל ארוע מזה—אין אני יודע: אבל אחת ברור לי: נעשה מעשה שלא היה כמיומתו באן בארץ, ואנו חייב בים לתת עליו את הדין.

אין לי טענות לכל אותם הידאים אשלמים שיציאו המושים ודיוכים לריב את ריב אלהים. כאן קיה עליהם המלאכה הזאת. שם, כשבר לין היהודית היתה שדיין קיימת, היו להם לילדים האלה אפיטרופסים אחרים. המריקים—אלה הארפיטרופ מים הלאמרמלהים — היו שולחים על מי ריב את ילדיהם לבית הספר המהלוני הפולני, העברי, היידישי. שם היו היהודים על פי דיב מצבי עים בעד האפיטרופסים למיניהם. ראה את המוצות לבחירות לסיים, לעירות וגם לקהילות והעבריות.

מכתבים למערכת

על קונן של ז״ד

בעניין הערתו של מר צבי קרול על ספרי „שאול פנחס רבינוביץ"— („חבר", 11. ח. ג.) הרשה לי לחר עור, כי שפ״ד כותב — בלי ספק בכוונה — קריצא בו״ד; לא קור צא. הוא אינו רוצה להעיד בפשטות: אכל קורצא, אלא כמהנו, חידוע לכל שוקיר אותו, משתמש ביכיוני המש המע לשיח פנים, רצונו להתלוצץ, והנוד לפניכו לעיבו נופל על לשון, ויתכן ששפ״ד, שודע את השפה האשכנזית, והנה הנשב זה, רצה להביע את הכוב הנרמנכו „מיט קנן" אז „רופפנן", על ידי כך עשה סמין הלצה של שהוק מלים.

מהו החכרים איך שהיו, ברור שהערתי אינה שלימה וצריכה היותה יתר ביאור.

ד״ר יוסף מייר

לחי שאול וינרב

שוא ברכה
ליובלה
החמישים

ההנהלה והעובדים
של המשביר המרכזי

מלון פנסיון ארמון הכרמל
טלפון 2173
מטבח ממדרגה ראשונה

חשוב!

אנו מתכבדים להודיע בי זה עתה קבלנו כמות גדולה של ספרי למוד ושעורים בכל המקצועות, ולכן יש לנו האפשרות לקבל את כל התלמידים שפנו אלינו מקודם ולא היתה לנו האפשרות לקבלם כתוצאה מהיחסר הספרים והחומר החברתי;

פרטים מלאים אודות המקצועות שלנו נתנים בספרים

„איגינדיגג אופורטיוניטים"
ו־„קומרשל אופורטיוניטים".

! אשר חעתק מהם ישלח חנם לכל המעוניינים.

למקצועות החנוכה פנה אל:

The B. I. E. T. (N.E.) Ltd.,
Sansur Building, Dept. D. E. 2,
P. O. B. 1259, Jerusalem

למקצועות המסחר פנה אל:

The B. I. C. A. Ltd.,
Sansur Building, Dept D. C. 2,
P. O. B. 1259. Jerusalem.

צעצועים
בגבחר הכי גדול
ולטר קנגברג / צ. מ. ס. אגודה שהופית בע״מ
משרד ראשי: תל־אביב, רח׳ אהרונעם 78. טלפון 2186.
סניף חדש ומחסן: ירושלים, רח׳ אגריפס 2, מול קולנוע עדן.
(סוכן: מסס אדלר)

רק מנעול זה

נותן במחון גמור לילדך!

דרשו על כן
מטח ילדים „עונג"
עם מנעול הבטחון
למען אמא — מזרון נוח
לפעוט בחיוק ולחיתולו
שימו לב לטסל

ש. שברצובסקי
ביח״ד לדהיטים מתקפלים
ת״א: ש. שברצובסקי, עלוה 13. ר. גוברצמן, רחוב אלנבי 96, „חיוק", אלנבי 83. ירושלים: „גנז", בנין מנקו די רומא. א. סגל, המלך ג׳ורג׳ 4. „המחתה", רח׳ יפו 386. חיפה: „החיטר כיף", מרכז מסחרי חדש. „חיטה", מרכז מסחרי חדש. „חיוק", הרצל 15.

הרבנות הראשית למחוז ת־א

פסק־דין. בשיבתנו מיום י״א חשון תשי״ד, לפנינו הרבנות הראשית למחוז תל־א, הפניעה הגבי חוה פרסמן בתור הרבעת, בנידון חיי משפחה ומזונות נגד בעלה ר׳ יעקב פרסמן שרוחנו לפניכו על ידי הערעור „חברי" מיום ו׳, ז׳ חשון תשי״ד (5.11.43) גלון 5576, ולא הגיעה, ללא הודיע סיבה מצדקת לאי־הופעתו, ואחרי ששמענו טענותיה פסקנו להרצאה פסקדין שלא בפנ׳ הוחיבתו לשלם לאשתו הגבי חוה פרסמן למזונותיה סך חמש (5) לא״י לחודש ולמשך שלושת חדשים, לחל מיום מתן פסקדין זה. פסק דין זה ניתן שלא בפנ׳ הנתבע, והנכות בידו אז ב״כ לחתגבר לפניעה לפס״ד זה במשך 30 יום מיום פירסום פס״ד זה בעתונות הומיות, ומבלי שהו עכב את הוצאלי״ם של פס״ד זה. הרצאות הנשי פס חלות על שני הצדדים בחלקים שוים והמשלים זכאי לגבות ההצי מחצד השני. ובעה״ח פה ת״א יום י״ח חשון תש״ד.

הרבנות הראשית למחוז יפו ות״א

„משק בית" בע״מ
חיפה, רח׳ הרצל 35
דרושות:
מכרת מנוסה, היודעת את השפות המתחלבות בארץ
והניכה
לפנות בשעות 9—10 לפנה״צ, 2.30 — 4 אחה״צ

אבד ארנק ובו רשיונות ע״ש אליהו יוסף משה. לכן נסה, המוצא הושר יחזיר את האבידה לרח׳ צ׳לינוב 2 ויבוא על שכרו.

מהמוסד לתשון ולתרבות העברית ליד הועד הראשי והמנהלה הציונית

מועדון „קדימה"

ביום שבת, כ״ב בחשון תש״ד (20.11.43) יפתחו באולם המועדון „קדימה", רח׳ נחלת בנימין 20 (הכניסה מרחוב שפ״ר 23) חגיגים וסדרת הרצאות על נושאים תרבותיים, ספרותיים וכלליים.

ההשתתפות לא כל תשלום (לפי סדור מיוחד עם המועדון „קדימה")

ההרצאה הראשונה בשבת כ״ב חשון (20.11.43) ב־11 א. אורינובסקי: שאול טשרניחובסקי.

א. **חגי לידיעת הארץ**: יוסף ברסלבסקי. אחת לשבוע, בכל יום ב׳ בשעה 8—9 בערב. 12 הרצאות בלוית פנס קסם. ההתחלה ביום ב׳ כ״ד בחשון, 22 בנובמבר.

ב. **חגי לחולדות הספרות העברית**: שלמה שפאן. אחת לשבוע, בכל יום ה׳ בשעה 8—9 בערב. 20 הרצאות. ההתחלה ביום ה׳ כ״ו בחשון, 26 בנובמבר.

ההרשמה לחגים בכל יום בשעה 10—1 לפנה״צ ומ־4—6 אחה״צ במשרד המוסד לחשון ולתרבות, **רח׳ הר סיני 3** (מול הכניסה הראשית של בית הכנסת הגדול), ובשעה 7—8 בערב במזכירות המועדון „קדימה", רח׳ נחלת בנימין 20 (הכניסה מרח׳ שפר 23).

ג. **הרצאות בשבתות בשעה 11** על נושאים הכביים, ספרותיים וכלליים (מיוחים, ישובים, חגביים). המרצים: א. אורינובסקי, מ. אסף, הרב פרופ׳ ש. אסף, י. בורלא, ד״ר ב. בן־הדרה, ד״ר מ. גרוד, פ. ברנשטיין־כהן, אשר ברש, נ. גרינבלט, הרב ד״ר ש. גרינברג, אברהם המאירי, נ. חפטמן, נ. ז׳בוטינסקי, פרופ׳ ד״ר נ. ה. טורשיגר, ב. צ. יריחיה, נ. לוין, א. לוינסון, ד״ר יו״ט לוינסקי, ד. מלכין, ק. מפקטלר, א. נ. פרחיחן, פרופ׳ ד״ר א. פרנקל, ד״ר י. פרנקל, ד״ר נ. פרנקל (קופמן), י. קלינוב, ד״ר מ. קליני־ביוים, פרופ׳ ד״ר י. קלונר, פרופ׳ ד. קסונו, ז. רובשוב, ד״ר י. רבקאי, ש. שפאן. על נושאי הרצאות נודיע בכל יום ג׳ בכרוניקה של העתונים.

הכניסה לכל הרצאות בשבתות חפשית

דרישות שלום

לשכת המודיעין המרכזית על יהודים בסמ״ר

בלשכתנו שמורים מכתבים, מברקים ודרישות שלום מאת:

מלמוד הבי־ספרות בבוכארה — למריה ורצמן, בעלת חנות ממלת בית־דיגן נרף, מבאס ישראל מראורה מוזרוביצקי, עתה באוש — למשה ושמעון סורצ׳ינקי, בוסקל אסתר בת מרדכי — לגיטה ישר־אל מוסקל מאראיגו, מילגרם נה בקאבנ — לחעקה פרפלד, ליחיאל פישמן זל־חרעע למאמס; ניסנוחיך לוגה מאגרשה הבעלה ד״ר באורה אייזנברג — לחיים דוד חיים זיימון, מחרי דוחיטים, ולבתם בנינה זיימון, ציירלן, נגדל מלה במחנה ברוכארה — לשלמה הוברמן מרמבר־טוב, מסגר בחיפה; סרטנסקי יוסף־יחיד מבסרבים, עתה במוסקבה — לאהוחתו צי־לה רוזנבוים; סטאדיין אברהם בקניבראם — לזרוסלאב דכמרלד מרגרשה, סלסטר שטראל בסמרקאנד — לבנו יחזקאל סלס־מר; סולניק חיים מוילדאלאבק, עתה בטוקאאק — לאהרון ניחקין ולעזריאל זיידלרסנה (בחיפה); סלומון עליזה לבית שוסמרומן מסרקנ, עתה בסמרקאנד — לקרוניה הלמוט ופרנע בק בגינה (סמרקנ־אים יחיעים) פסטור רעיה מקרבנה, עתה בבוכארה — לעמנה ובמת הביצמבין ולדוד אלפרוביץ (מרכז מורחי ב) שלדר ברגר אליעזר בסמרקאנד — לאחיו עוריר אל שלדברגר, מ״ת, פיינשטיין חיה בחבל אנדיזאן — להיה ניעקב גורביץ ולמכיה מידבאנסקי פלוטקה שרה לבית שפיגנט טטשקנט — לקוזיבה משה כץ פרטקי פריידה מנסרבית, עתה בטשקלינבאד — לבת אלוחה דיבה בת יוסף אברמוביץ, לכרקאתיה זלדג אברמוביץ ולאברהם כך יוסף שוהרצמן; פרינגן אדוה לבית ברמן מוגרשה, עתה בסיקסיבקאר — למשה אוברשטיין, צלם ולמשפחת רוזמרין מבאלה פרלאאקה; פסט בנה מרדיש־קוב, עתה באיירדמרדה — לאמה גוטה פסט ולדודה דוד פסט, פאלוך היה במ־חת מרדאאבטל — לדודה מאיר לדר; סר־קצ׳ רוזה בת ביניטן בסיקסיבקאר — לקרוניה יעקב־מאיר בן יוסף ומרים בת חיים פרקאץ; פרלמן רוטיה בסמרקאנד — למעלה אברהם טרמאן, עוצא גרוסיה עם המצא המפלגי במרס 1942 ולאליהו פאלאנס; פלדמיר ליבה ונחה בצ״מ קאנס — חכיר בת; הרבנים פרינק יחזקי אל מפרדמיר; לקנד חיים מקראקא בבוכא־רה — למנהרם איסר שנידר;

צמקר (רמסקן?) בקרסוגה — למשה מרגוליס, ליד ראדום; צרקאסקי חיה בת יעקב בדיאבסבול — לאוחנה וידה שצ׳ לרסקי ולבת אחותה מוס בת אברהם פרלמיטלר; צימרמן הבורה בת יוסף בקר מי — לבן אחיה חיים־ישראל בן פנחס יעקב צימרמן מקרסוג; קטרובסקי מאשה בטשקאנט — לגיטה אבא בידוחאן, פרגל בחיפה; קמפן מלכה בטרגאנה — לשמר ערן ולאברהם ברברמבסקי, קרי מנדל מפנגאבוי, עתה בחבל אלמאטי — לאל־ביגנר, שעלה ארצה מעיר מגל, אחו יחד — סותב הפליט — לנמאיים ס. ברגיר, ש. רינר, א. מלמד, מ. דפנרים, וק. דמבר — כילים מפרגיבוי; קרן מזה בקרטגנה — לחיה שרה דפלוביץ; קראבסקי בילה במכל סמרקאנד — לחרוקי ואיטה שרוינבון (קודם: פרץ חיות 26); קליגר הנדלר הנריק בסאמארקאנד — לחלימה אפסל, ליעקב פורישב, להנריק ולבלר ברג (קודם: ירושלים, הבביאים 269), לרקמר מרבי מציבוח ולחלילי קרייל, חדר פה (קודם: אוזחת בית שחצ׳בסקי); קליין שמואל בטארי — לאשמעות איטר וקיין קולבסקי ש. בחבל סמרקאנד — לשרוינו דוד־לייב קרינבד (קודם: רח׳ ווילסון 62); קליר אהלוף בן אליעזר בדמאלאל־אבאד — לחמנדס אהלוף קליר; קרקבטסקי יחזקאל קאל שלמדי, עתה בחבל לבינבאד — לאמה גוטה פסט ולדודה דוד פסט, פאלוך היה בס־חת מרדאאבטל — לדודה מאיר לדר; סר־קצ׳ רוזה בת ביניטן בסיקסיבקאר — לקרוניה יעקב־מאיר בן יוסף ומרים בת חיים פרקאץ; פרלמן רוטיה בסמרקאנד — למעלה אברהם טרמאן, עוצא גרוסיה עם המצא המפלגי במרס 1942 ולאליהו פאלאנס; פלדמיר ליבה ונחה בצ״מ קאנס — חכיר בת; הרבנים פרינק יחזקי אל מפרדמיר; לקנד חיים מקראקא בבוכא־רה — למנהרם איסר שנידר;

הדיני מודיע בדבים כי הגשתי בקי־שת למעל נפת טמריה לחודש הרישון למכירת משקאות לשנת 1944 המסחה שלי ביבאל דרך בית גן.
יחבאל יוליוס סימון

יינות קפריסין

לצאן להם מוניטין עוד לפני אלפי שנים. העברים הקדמונים, הצידונים, הינונים, הרומאים — פיתם מלא תהילתם של יינות קפריסין על ריחם העדין, — טעמם הערב — ומראם הוך והצלול

קיאו

יקבי לימסול הנודעים ממשיכים במסורת המפוארת עתיקת הימין של יינות קפריסין, יינו KEO להשיג בבמ״ס מובחרים

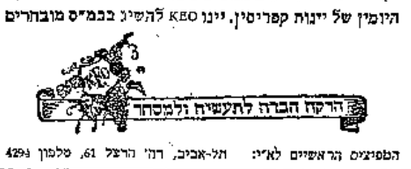

הסניפים הראשיים לארץ: תל־אביב, רח׳ הרצל 61, טלפון 4294

אוצר התישבות היהודים בערבון מוגבל

ניתנת כזה הודעה שתאסיפה הכללית ה־45 של אוצר התיישבות היהודים בערבון מוגבל תתקיים ביום ו׳, 3 בדצמבר 1943, בשעה 12 בצהרים, באולם הישיבות של הסוכנות היהודית לארץ־ישראל, בירושלים, לשם המטרות הבאות:

1. לקבל את המאזן החשבונאות עבור השנה שנסתיימה ביום 30 ביוני 1943, ביחד עם חרון־החשבון של הדירקטוריון ושל רואי החשבונות.
2. לבחור בדירקטוריון ובראי־חשבונות.
3. לכדר כל יתר העסקים הרגילים של החברה הדורשים טיפול באסיפה כזאת.

ספרי החברה של החברה יהיו סגורים מיום 26 בנובמבר עד כדעמ בר 1943 ועד בכלל.

על בעלי הערבות המניות למוב״ן אשר ברצונם להשתתף באסיפה, להסיר את תעודותיהם במשרד הרשום של החברה ב־20, קינג ויליאם סטריט, לונדון, א. ס. 4, או אצל המזכיר במשרדי בנק אנגלו־פלשתינה בע״מ, בתל־אביב, לפחות המשה ימים שלמים לפני הארוך האסיפה.

בפקודת מועצת החנהלת
לונדון, תל־אביב, 17 בנובמבר 1943
ש. כוסטא ש. ווינגרטן
מזכירים משותפים

דבר

תערובת מושלמת מעשה ידי אמן
30 סיגריות 100 מא״י

מכנסי גברות מהודרות
בכל צבעי האפנה
3.500 לא״י
יצרנים מוסמכים
למכנסי „תועלת" 2.750 לא״י
(גזרת פרסקט)
16 פרסקט 16
רח׳ בן־יהודה

„רקס" מפעלי מותכת (ת־א)

תיק הרישה 158/43 בבית המשפט המחוזי של ירושלים. הזמנה לצו אפוטרופסות על קטינים, כעניין מגוי אפוטרופסות על חקטנים: מרים, ברכה, מזל־טוב, מרגלית, שלמית, הקרם יהודיתיו הסמכות של המנוח מנחם סאלם (ידוע גם בשם שלום). המבקשת: — פלומה (זמאמה) מנחם סאלם, בתוקף צו מביהמ״ש המחוזי בירושלים, הנושא עליו את הוראיך של הדון, הריהי מזמין בזה את כל להתיצב בביהמ״ש הנ״ל בתוך עשרה ימים מיום פרסום הודעה זו, ולוחן טעם אם יש בידיו טעם כלשהו, מדוע לא יתנתן צו הממנה את הגב׳ פלומבה (המאמא) מנחם סאלם לאפוטרופסית על ילדיה הקטנים הנ״ל ועל רכושם, שאם לא כן יגיש ביה״מ ליתן את הצו הנ״ל כאמור. הדום: ע. בוקי רשם בית המשפט המחוזי בירושלים. 12.11.43.

בכית משפט השלום בחיפה

משפט אזרחי מס׳ 2384/43. התור בע: יצחק הון ושות׳, הנתבע: סיגר מריד מאיר. **הזמנת**. — לה׳ סיגרמריד מאיר, מקום מגורו בלתי ידוע, הוד ריך על סך 52,827 לא״י בצרוף רבית והוצאות על יסוד התביעה המפורטת מה בפרשה והתביעה ואת הגיש העתקה מסמה עם נספחים, לפיכך הנך מוזמן בזה להופיע לפני בית משפט זה ולהשיב על התביעה הנ״ל בים 28.11.43 בשעה 8.30 לפה״צ, ומכו כן עליך להגיש למשרד הדו־קים של ביה״מ זה בתוך 10 ימים מיום פרסום מודעה זו בתוב הנמה בפני התביעה הנ״ל ולשלוח העתקה הימנו לתובע, לפי הכתובת שלו למ־סירה הודעות. דע שאם לא תעשה כן הרשות בידו התובע להמשיך בתביעתו ואפשר שהיה ליתן פסקדין שלא כפניך.

הדום מזכיר שפט השלום, חיפה

הודעה: אם מודה אתה, בתבי־עה, עליך לשלם את הכסף לביהמ״ש כיחד עם הוצאות והמשפט, כדי שלא יוצא לפועל הצו הנ״ל להיות נגד גופך או נגד הכשיך אם נגד שנותם.

כל גבר ואשה

הרוצים ללמוד הימנוטים, סוסטיות וידיעות אקרלמיות צריכים לדרוש את „סוד החיים" ולקרוא 250 מיל דמו ההוצאה ויקבלו הסברה מלאה איך לרשם, לפנות: **מכון למדעים** ע״י **מכתבים** ירושלים ת.ד. 912 או באופן ישר אל המשרד הזמני, רח׳ יפו, עזרת ישראל בית גדיבורג.

נגנב שטר חוב ע״ם 160 לא״י, בהתאמה ידו של ס. ספיבק, לפקודת יואל אירבוך שטיגן בתל־אביב, ב־19.10.43, שנ. פ. 19.11.43. חשטר הזה בטל ומבוטל.

בשבת 20.11.43 בשעה 10 לפה״צ ישרדר **מיר קולקטיבו מטעם סניף ליגת v** בשכיל החברים והתורמים לפעולת התחבושת ולמטבחת, כדי **לראות את המשלוח** הנעמר לחשלח בימים הקרובים לצבא האדום. מקום הפגישה: רח׳ יפו־ת״א פינת מרכז וולוקלסקי (ע״ש קפה לוכנס)

המוכירות

לידיעתנו ההבינה והיקרה **ברוריה (ברוניסשקה) שמיין־שינבין**! ליום כניסת בתך **אביבה** לאוניברסיטה העברית, ברכה ואמונה: שתזכי בהתגשמות שאיפותיך בשלימות.

חבריך חרוסיה: חרקוב ומאוניבר־סיטה קיאב, עכשיו אישה.

לחברינו מגיה ומרושה ולינסקי

ברכות להודות הבת

המשפחות: אבי מרגשטין, קפמן ״, הודיע מתחיתה, חפץ מיכאל, לוס כ.צ., לוגשטין עמנואל, קירזנר יחושע

הצעה

הודעה ליצרנים של ביסקויטים ורקיקים

סוכמנות הצעות ליצור של, לכל היותר, 20 מון ביסקויטים ו־20 טון רקיקים, פרטים נוספים על דבר צרוי ההצעות הנ״ל אפשר למצוא בעתון הרשמי מס׳ 1301 מיום 18 בנובמבר 1943 (כהצעה האנגלית).

יום הגשת ההצעה: אחר בדצמבר, 1943.

מסירת המצרכים לפי ההצעות חייבת לצאת לפועל בתוך 8 חדשים מיום הענקת הזכות.

ייתכן כי ויצור הביסקויטים והרקיקים יוחד בולי בית הרוחשת שיובה כהצעה, אך חבר זה לא יפנע ביצרנים מופי הזה לייצר „ביסקוי־טים לבעומות" אז במאפיות שאוטות ביסקויטים בעבודתיה.

18 בנובמבר, 1943 המפקח על המזונות

למשפחת לישנסקי — בן־צבי
משתתפות בצערכם על מות **האם** היקרה מכשים.
בהנשמת האידיאלים שלה הנוחמו
יצחק ליוטובסקי ומשפחתי

בצער רב אנו מודיעים על מותו של אחינו היקר
דוד בן־יוסף שורץ ז״ל
(מפרוסקורוב) בסמרקנד
השרוים בצער: האחות והאחים
סבריה־חיפה אשר, טובה, מונית, משה ומשפחותיהם

לזכרה ואלימלך
במות עליהם אמם **הביה** ז״ל
השתתפות עמוקה בצערם מביעים
הסמלים של גוש מס׳ 2 פלוגה 6 של מ. ז. ע. הנוטריו

אנו משתתפים בצערו הרב של הכהנו **אנשיל שופריק**
למותו המרני של **אביך**
נ ת נ י ה פועלי ביה״ח לעור „עזיון"

הבטחה

הערב 18.11 „ילדי השדה" חיפה
יום א׳ 21.11 „ילדי השדה" ב־3 אחה״צ מוגרבי
יום א׳ 21.11 „האוצר" עממית מוגרבי
יום א׳ 22.11 „הגולם" עממית מוגרבי
יום ג׳ 23.11 „האוצר" רחובות
יום ד׳ 24.11 „להלכה הקדושה" ראשון־לציון
יום ד׳ 24.11 „עקי בעור" עממית מוגרבי
יום ח׳ 25.11 „האוצר" פתח־תקוה

המת החי...

הערב 18.11 בפעם האחרונה
רמת גן
יום ב׳ 22.11 העצלית
יום ג׳ 23.11 בית העם הת״אביב
יום ד׳ 24.11 ירושלים
יום ה׳ 25.11 ירושלים

בקולנוע „עדן" ירושלים
הערב בפעם האחרונה
הצגת הסרט המחזי כוותר
בחברי ימי העם הרוסי
הפרטיזאנים

אזפרה א״ע עממית
הערב 18.11 הלנה חיפה במוגרבי
יום ד׳ 19.11 כלא גרטרוד קראוס במוגרבי, יומיה ב־2.30 אחה״צ
מוצ״ש 20.11 „הלנה חיפה" במוגרבי

כל ההצגות הרגילות מתחילות בשעה 8 בדיוק.

בבתי הקולנוע

תל־אביב

אופיר: נועד לשעורים
יומיה: נצחונו של ד״ר קילדר
אלכבי: נשים וסקסופונים
יומיה: הקומדיה פרשנות עם שוקן
אסתר כיצד הרשלה הפלה
(שבוע עליון)
יומיה: 1) ליזלה ארגנטינה.
2) יחומים בדרכים
מוגרבי: דרגה מיקאלובץ — מצ׳ינקיל הראשון
יומיה: כבשם מלאך
מהדיקר: לחיות או לחזיל
יומיה: מקדל הפרברים
עדן: מאשינקה
יומיה: 1) דוחיה, 2) סיות הנהרות
גן־רינה: 1) תכלת המסיקה
2) לקראת הגבורה

היפה

אמפיתיאטרון: מאחדים אנו עממים
יומיה: מאחדים ברינו
אדמון: הערב ב־9 הצגת „הבימה" — „ילדי השדה"

פתח תקוה

הערב 18.11 „ילדי השדה" חיפה
יום א׳ 21.11 „ילדי השדה" ב־3 אחה״צ מוגרבי
יום א׳ 21.11 „האוצר" עממית מוגרבי
יום א׳ 22.11 „הגולם" עממית מוגרבי
יום ג׳ 23.11 „האוצר" רחובות
יום ד׳ 24.11 „להלכה הקדושה" ראשון־לציון
יום ד׳ 24.11 „עקי בעור" עממית מוגרבי
יום ח׳ 25.11 „האוצר" פתח־תקוה

בבמפלגת פועלי ארץ־ישראל
מכוגרת מעולת הארגון והחברה המר־מכות בתוך מושבי הערבים יבקרו:
ש. שטרנברג — בבית חלל, ש. דיין — בבית שערים, ג. קוטרי — בבית־חגן, חביה לעפרמיכן — הכנת יוסף, ברוך איזנשטדט — מבלשיריה, ב. וסס — בבצרון, חסקין — בבבתון; חסקלבג — בנרחיים, אסף — מחדות, א. אנקוריה — בכפר בילו, י. מטרני — בכפר חרשים, אל. קפלן — בכפר יחשיע, ר. אדר — בכפר יחזקאל, צבי סחרבוליסקי וה. קרן — בכפר נסר וצור משה, ב. איזינשטדט — בכלולות, ולרבר, חרמבי — בחרבביה, ש. שפרינצק — בגבלל, מ. גמרדבסקי — בנמעים, ראהבן שרייבמן — בנטרוחו, ה. ברגר — בעין זרדי, ר. אורי — בא־ביחיל ועין עבדון, ל. שקלניק — בצר פיתן, שמואל גבשט — ברשפון, ש. שטי־רכברג — בטאר ישחל, ז. ברש — בחלי עדשים, ש. לוחיאניקר — בבאר טוביה, כיעלם בנרש כפר ויתקין בהשתתפות ד. ליר הנסנתל: ב. ליבנגנר, אלי אלי, ש. מנשה (תרגום א. לוינגר), ״ יפה, עבוד לבקרבין, מכתב להרבי מלאר עליי הברי שרות השיחדר, — צ׳רצ׳יל מאיש להמנהיג — י. נדבה, 9: „שמן ויגון בשיר הינדודי", חלק ראמבכנית זמר רה בביצוע ר. סגל ורחבנאר (סגור). ליד הנסנתל: ב. ליבנגנר, אלי אלי, ש. אלמן; מנשה (תרגום א. לוינגר) —

חיים

אוקראיבה היפה

„אם אוקראינה היפה אבודה, הכל אבוד״ — אמר שבוי נאצי לשובמ בדרום איטליה. אותו שבוי לא היה אלא אחד מרבים. מתלמידי הנאמנים של גאבאלס הישיגון לגרמנים כל היבים: „אוקראינה היפה — היא ממגורת אירופה. אוקראינה היפה השביעני להם״. עתה גנזו תחלום, וחלום אינו, והצבא הגרמני — אף על פי שעוד לא נשבר, כבר עומד כיום לסני השלקת האוקראינית השבויה.

לשוא נמות (גרגאלבאייקה) חילקו הגרמנים את אוקראינה הכבושה, ומשיב אלף לא נשארה בידיהם אלא אחת, היא עמת לולין, וגם היא תישמט. מיום בקרוב.

מתי אוקראינה לגרמנים גילה זה לא סבר מניסטר תתונה של הרייך, באקה, בשיחת סגורה עם נאצים מחשלמנות הארדהיים בגרמניה. הוא סיפר, כי אף לפי שגרמנים לא הצליחו להגשים באוקראינה בשנתיים שעברו אלא חלק מעט מתכניתה, הרי עובדת היא שחי״ל לוה הדרום (חילות המרכז הגרמניים בי״ר) נוכל כמעט כולם מתוך האוקראיני. עתה יצערכו להמציא להם מקום ממערב אירו־פה ומדרומה. הינלו של השמש שעברה באוקראינה — אמר — היה חצי מיליון סרנה חיטה. מיליון עגלה תפוחי אדמה. 60 אלף קנה סוכר ו־40 אלף מטות שמ־נים. מלבד אלה נשארו כמויות של מזון לאכלוסי אוקראינה האכרים והפעילים. וכמויות מסרטנות עוד נשלחו לגרמניה. להגל. אבדן אוקראינה — יתכן שיצטרכו לצמצם את מנות־הלחם בהייך ולהמשיכן לשיערו שלפני ראשית אוקטובר. אם אי אפשר. היה למלא את החסר על ידי יבול האביבי האחרות באירופה. ויתכן שיגי־ערל. לעיין מחדש גם המנות־השימון, הנ־תנות לאזרחים, ביחוד בשל הפסד יבול התמנויות של רוסיה הכבושה״.

„תמטות שייגר אומר מיניסטר אין בת כלי לעורר בלב העם הגרמני אמונה ית־רה בעתיד של הנאצים, ובמצבם מנת־תלחם בתקופת משלונות קשים כל כך — היא אות אחרונה, ואוקה מאין במחנה, אות אשר שום להטי תעמולה נאציים לא יסתירוהו.

„הנה מתחילת אוקטובר, מיד לאחר הגדלת מנת הלחם לאזרחים בגרמניה, ההצעה אחד הקוראים האלמוניים של עתון נאצי ישאל בכתבה למערכת: „בלום אין הגר דלת מנת־הלחם בגמנ־תעתן המתוקשת לאמונים, סדר להשכיח מלבם מאגיעות צבאיים שליליים״? ישראל, שישכיל לזה אין תמה חיטה. אפילו מוטחה צבאי יבש כעץ כמנראל דיטמאר מגיע לידי דמורים מפתיעים על „כמה הגבאה של הסר היא, ושם לאל אל. כל הכחשובים הנצ־רופים האנטישיים, ועל „הגרם הא־ר דיגרנאלית״ הישלו לחגל שלא״ם. לאולם מכוהה שבאי גרסני, המאמין דשי מית בנפלאות ומתפלל בתרוסקל לבם — כמין וצא לה, שאבא במה. כי בורוך הטבע כבר הפסיקה גרמניה את הטלחמה לכל תדעות.

י. ע.

בירושלים של מטה

הסר של אמת

כי אינו זוכר את ההפקרות שהיתה בירושלים בעניני תכנית אדם לשקום בנתחנו האחרונות? לפני שלוש או ארבע שנים עוד עלמר בת קבוצות „חברא קדישא״ שלמון בלתי־מוגבל, הייה נדמה כי שלטון דיקטטורי־ישר בידי קבוצות אלו, וישמיד עד קץ הדורות, בסמה מרצים נתחלקה תמורה. אז ראתה ירושלים הלוית מסורגרת: הגבל לקבורות לבית הקברות של ועד הקהלה ר׳ יש־ראל מאיר שטינמן ז״ל, רבה של בית־לי. נתנלגלה זכות לגדיק זה להעיבר את חרפת ירושלים ולמרוק ראשון הלק־בר. בשמח. החדש שבדבש על ידי חלק הילת ישמבה קדישא מכוזרת תמטל בר.

כיום אין אלא מרגיש במחמלת ודע־אמה שהוקמה קבוצת שמים מתבדבים (השולם הפליגו מר גד פרומקין, מר חיים מלוטר, תחנן מר י. בדרקי) אשר רכזות סגנה עתר עסקנים אשר הצליחו בארבע השנים האחרונות להכניס סדר בענייני „חמד של אמת״.

חברא קדישא של ועד הקהילה אמנתו לחמנים עוד שבריים, היא משתדלת לרכוש בנין מתאים לרחצה ומהרה של הנפטרי.

א. ח. א.

במכחול על פני תל־אביב

רהמנגרת מכורלפת

לא אחת ראית בחנות מכולת אותה תגעגע עוד לחשרתש שבין החנוני לעקרת בית. לא שמעתי את שיחתם הקדיה, אך ראה ראיתי בפני שניהם את הבטנה של חוסר־ישע. אף החנוני מבהיר בכתפיו הנאבה על שהיא אינם כביקול לקחת מחיר כפול המכופל. ועק־רת הבית מראהת עליו ומשלמת כמה שנגע מבקש.

ביולי מדקות בבתים. הכל נאחים ומב־ליטים פנים של רחמים. עיניהם הנעבר נית הנרדפות מבקשות רחמים ומנוס מדי שומרי הסדר. ובני תל־אביב מש־תמשים בעורם ובאוכים בשחיקה על משעיהם.

ב„בר״ צהרים אתמול

— פרופאגנ בא ברלין למסור דו״ח על השיחות בקאהיר בין אידן ומאנא־מאנגיגל. ולתכן כי תורכיה תמסור בסיסים לבריטניה אך הוסיף לקיים ניי־טראליות.

— דיל מאיים בהתפטרות מפקוד עליון, על שהורחקו כמה קצינים מדיר־דיר.

— גם באיטליה הכבושה בידי הגרמ־נים שמרמים הנודים על נפשם.

— לדברי קורדאל הול, סנתה אמרי־קה אל ועדת הצדפות בענין הלבנון בטוחה לעזור, אך לא במהרה.

חיילות אמנים

במחנה של א.ט.ס. בדרום הארץ נפ־תחה תערוכה של המנות ומסלים מעשה ידי החיילות. בפתיחה השתתפו קציני צבא נכבדים ובי״כ מוזעת אנרגיי. נשים הנועד הארצי למען החייל והמדבר. הת־ערוכה עושה רושם נאה ומעידה על הכשרונות הגנוזים בציבור החיילות.

התערוכה מוקדמת בפעמיות הוכח שנו־סד ומחוקן ע״י מועצת ארגוני נשים בארץ־ישראל המשמש מרכז חברותי לענפון. המגמה במוסד משנת 1936. סי־מר. כי הקרוב לראשונה בנאום זה מאביב 1942. עמוד על הצוק הנגרם לעובדי המרכז לבב הכוון ולדקת הלוחים שאחרי ניתוחים, לחולי הריאות בפרט. בבית הנולים 140 מיטות והן תפיד חמרכות חבמבשל תשבנה בעשים כאלף ניתוחים קשים. לרגל זאת הן עזבו כמה עובדים את מקום עבודתם.

ר. רינגולד, אחות בבית החולים, סיפרה על הקשיות הגנה עליה דעל עובד דים אחרים של בית החולים. „הקשיות המאה״ נמצאת לעתים 30—40 דקות.

י. שידה, פעול חקלאי שהיה בבית חולים בטיפול, סיפר כי סכל מאבי ראש מגשמת המאוים.

לבית החולים מגוונים עתי״ד דיר עלי־יאש ואלעזר זליגמן. לבית החלושה בגרמנים ד״ר אינגלבלום. המשך המשפט נדחה לראשית דצמבר.

תשובה לתובעי פירסומת

נתבקשנו לפרסם:

בגליון „משמר״ מ־16 בנובמבר פ״ר סמה דשימה בשלוש מודעות שמנות: על „מעשה מקובץ ליגה ע״ו, עדיכו תקובץ מחוקים פסקות עקרונות ע״ר מיר כי של השומר הצעיר, מכוון ליגה ע״ו מסר את הבטחתו המסתרשת״.

בחתום מסה רואה הוצאה לגר־דיע בגלי כולל על סילוף הבנות. „משמר״, מסער: „בקובץ, שמוצא מעמם ליגה ע״ו בשפת הרוסית בשם „יהודי ארץ־ישר־אל לבריח המועצות״ המכיל מחוד נספחים־מסמים גם פרק הסברה על מגמת הגרמנים המלוכלים בהתישבו־תיים. נמתקו ע״י האחראים לעריכה. זרובכל וטרוטופולר, מתוך הקטע המד־בר על „השומר הצעיר״ כמה פיקאנטית המגלירות את דרכי״.

בראש. ראשונה עלי לקבוע: האח־ראי לעריכה הייתי אני, ושמו של גדר עניה, כי לפני שמדיר, אי עכון יותר: במגמה לצרף אותו לחשבון, כדי שאפשר יהיה לבוא בדרישה של אדם אבאשי יהיה לבוא בדרישה של אדם אשר יהיה לבוא בדרישה של אדם אשר יהיה לבוא בדרישה של אדם אשר